

Bijlage 1: weging van de scenario's

1. Scenario GNR.

- a) Er is discussie gevoerd over de vraag van wie de uittreedsom is. Op basis van juridisch advies is de conclusie getrokken dat het geld van het GNR is. In de uittreedovereenkomst is ook vastgelegd dat de uittreedsom het GNR toebehoort.
- b) Als Stichting heeft het GNR de mogelijkheid te beleggen en is niet gebonden aan de Wet Fido die voor openbare lichamen geldt en alleen schatkistbankieren toestaat. In principe kan het GNR via belegging van de uittreedsom extra rendementen behalen, waardoor de bijdrage van gemeenten minder snel omhoog hoeft.
- c) Een complicatie is echter dat het GNR met deze optie extra middelen op de balans krijgt – of ze deze nu belegt of niet - waardoor zij de ANBI-status op termijn kan verliezen, en daardoor diverse belastingvoordelen mislopen. (Ook donateurs kunnen dan niet langer hun giften aan het GNR aftrekken van de belasting.) Als het geld bij het GNR wordt ondergebracht en het GNR wil haar ANBI status niet verliezen dat moeten uittreedsom in ieder geval binnen 16 jaar worden opgemaakt.
- d) Beleggen met een als oogmerk een hoog rendement realiseren, vraagt om echter om inzet van een met een hoog bedrag en een lange termijn investering (> 20 jaar). Hoewel de lange termijn het risico enigszins mitigeert, geldt dit als een risicovolle optie.
- e) Minder risicovolle vormen van beleggen zijn mogelijk, maar leveren navenant minder op en zijn daarom niet interessant.
- f) Het ingroeimodel dat past bij deze optie is dat gemeenten geleidelijk – Over een periode van 16 jaar - extra betalen gaat om de weggefallen bijdrage van Amsterdam en Noord-Holland te compenseren. De mate van groei hangt af van de investeringskeuze van het GNR.
- a) De BTW compensatie die gemeenten ontvangen over hun bijdrage aan het GNR valt hoger uit, omdat de provincie en Amsterdam niet meer meedelen in dit voordeel. Dit voordeel kan jaarlijks gebruikt worden voor dekking van een deel van de kosten of vervallen in de algemene middelen.

2. Scenario beheerstichting.

- b) Het GNR kan besluiten het geld onder te brengen bij een aparte stichting die de uittreedsom langdurig belegt. Deze stichting moet dan onafhankelijk zijn van het GNR en louter opgericht zijn met als doel de uittreedsom te beleggen.
- c) Een aparte stichting brengt de ANBI stichting van het GNR niet in gevaar, mits deze stichting ook echt onafhankelijk is van het GNR.
- d) Het hier passende Ingroeimodel is: geleidelijk groei, waarbij de ingroeiperiode afhangt van het gerealiseerde rendement.
- e) De BTW compensatie die gemeenten ontvangen over hun bijdrage aan het GNR valt hoger uit, omdat de provincie en Amsterdam niet meer meedelen in dit voordeel. Dit voordeel kan jaarlijks gebruikt worden voor dekking van een deel van de kosten of vervallen in de algemene middelen.

3. Scenario gemeenten

Dit scenario houdt in dat de uittreedsom na de inzet voor de wegvallende bijdragen in 2022 en 2023 bij de participerende gemeenten wordt ondergebracht. De resterende uittreedsom wordt daarbij naar rato van inwonersaantal op het moment van uittreden verdeeld. In dit scenario stellen raden een begrotingswijziging vast en een bestemming voor de middelen.

- a) De gemeenten zouden deze middelen storten in een bestemmingsreserve, als de commissie BBV daar toestemming voor geeft¹, en deze bestemmingsreserve inzetten als dekking voor de hogere bijdrage als gevolg van de wegvallende bijdrage van Amsterdam en de provincie Noord-Holland.
- b) Door de middelen bij gemeente onder te brengen, wordt geprofiteerd van de huidige hogere rente schatkistbankieren, cq van bespaarde rente omdat dankzij de extra middelen minder financiering hoeft te worden aangetrokken.
- c) De gemeenten betalen direct een hogere bijdrage door wegvallen van de bijdrage van Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Amsterdam betaalt tot en met 2024 nog de niet geïndexeerde bijdrage (prijspeil 2021) aan het GNR. Vanaf 2025 moet ook de wegvallende bijdragen van Amsterdam door de participanten worden opgebracht.
- d) De hogere bijdrage kan afhankelijk van de te maken keuzes over ingroei, rentedotatie en indexering van de bijdrage aan GNR een aantal jaren geheel of deels gedekt worden uit de bestemmingsreserve.
- e) De BTW compensatie die gemeenten ontvangen over hun bijdrage aan het GNR valt hoger uit, omdat de provincie en Amsterdam niet meer meedelen in dit voordeel.
- f) Fiscale consequenties: het onderbrengen van de middelen bij gemeenten heeft geen fiscale consequenties.

4. Scenario GNR & beheerstichting

Dit scenario beoogt het nadeel van het onderbrengen van de gelden bij het GNR, namelijk dat het GNR haar ANBI status kan verliezen (zie 1 c hierboven) te omzeilen door een combinatie aan te gaan met het scenario beheerstichting.

- a) Dit scenario past bij de gedachte dat de uittreedsommen het GNR toebehoren.
- b) Het GNR brengt de afkoopsommen deels onder in een bestemmingsreserve en draagt er zorg voor dat deze binnen de termijn die is aangegeven door de Belastingdienst (16 jaar) wordt opgemaakt, zodat het GNR haar ANBI status niet verliest.
- c) Het restant van de afkoopsommen gaat dan naar een beheerstichting ter belegging.
- d) Binnen dit model zijn verschillende ingroeimodellen mogelijk. Het ingroeimodel dat bij dit scenario goed past is dat de bestemmingsreserve in 16 jaar wordt ingezet om de weggevallen bijdragen van Amsterdam en Noord-Holland te compenseren. De middelen die na deze periode vrij komen uit de beheerstichting worden vervolgens ingezet om het uitgeput raken van deze reserve te compenseren.

Kiezen voor het scenario gemeenten

Het *scenario GNR* is van alle scenario's het meest ongunstig. De ANBI status maakt het niet goed mogelijk dat het GNR door te beleggen substantieel extra middelen genereert. Bij de keuze voor beleggen, zal met andere woorden eerder gekozen moeten worden voor

¹ Deze mogelijkheid blijkt er achteraf gezien niet te zijn; de BBV verbiedt inzet van incidentele middelen voor dekking van structurele lasten.

een aparte beheerstichting. Het *scenario beheerstichting* is een reële optie, maar vergt wel de nodige inspanning. Deze optie kan echter gezien worden als het omzeilen van wet Fido. De gemeenten mogen volgens deze wet niet zelf beleggen, maar doen dit dan wel via een aparte stichting. Het dilemma bij deze keuze is ook dat een hoog rendement alleen te realiseren is bij een langjarige belegging van een hoog bedrag. Dit is een risicovolle keuze, die daarmee ook onzekerheid met zich meebrengt. De vraag vanuit een gemeenteperspectief is of dit risico genomen zou moeten worden. Bij een meer behoudende vorm van beleggen, is de verhouding kosten – opbrengsten ongunstig.

Bij het *scenario GNR – beheerstichting* wordt ANBI status van het GNR niet in gevaar gebracht. Het GNR bewaart in dit scenario de middelen en zorgt er zo voor dat gemeenten de wegvallende bijdragen van Amsterdam en Noord-Holland de komende jaren niet hoeven te compenseren. Het restant bedrag dat ter belegging naar de beheerstichting gaat is in dit scenario veel minder omvangrijk. Dit beperkt het financieel risico dat genomen wordt. Echter de opbrengsten bij behoudend beleggen zijn gering, terwijl de kosten en de inspanning die het oprichten van zo'n beheersstichting hoog zijn, ook in verhouding tot de in dit scenario relatief geringe inbreng.

Al met al is de conclusie, uitgaande van de criteria 'minimalisering van de stijging van de participantenbijdrage', 'laag risico' en 'behoud ANBI status GNR' dat de optie gemeente het best scoort. Bij het scenario gemeente wordt er feitelijk geen risico genomen en is het financiële plaatje gunstiger dan wanneer de middelen bij het GNR gestald worden (ook al wordt dit gecombineerd met een separate beheersstichting voor het restant van de uittreedsommen), bovendien wordt de ANBI status van het GNR bij dit scenario niet in gevaar gebracht.